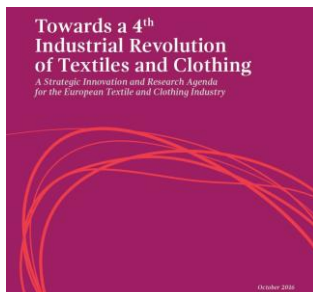

Az európai textil- és ruhaipar új Stratégiai Innovációs és Kutatási Programja

Máthé Csabáné dr.

Programját (Strategic Innovation and Research Agenda).

Visszatekintés

Az ETP 2004-ben készített először Stratégiai Kutatási Programot. Akkor három fő irányt határoztak meg:

- elmozdulás a tömegtermékektől a specialitások felé,
- textiltermékek elterjesztése új, műszaki alkalmazásokban,
- ruházati tömegtermékek helyett személyre szabott termelés és forgalmazás.

A stratégiai irányok helyesnek bizonyultak. A kis hozzáadott értékű tevékenységek elhagyták az Európai Uniót, ezért itt csökkent az árbevétel és a foglalkoztatottak száma, ezzel szemben az elmúlt tíz évben nőtt az európai textil- és ruhaipar termelékenysége, versenyképessége. Az egy főre eső hozzáadott érték 2004 óta 36%-kal nőtt, az export részaránya folyamatos növekedés után a 2004. évi 15,5%-ról 26,3%-ra emelkedett. 2015 eredményei egyértelműen a visszaesés megállásáról, sőt növekedésről tanúskodnak: Az árbevétel 2,3%-kal, ezen belül az export 3,6%-kal nőtt az előző évihez képest. A korábbi tendenciával ellentétben a létszám is valamelyes nőtt, az emelkedés +0,3%.

Az Európai Bizottság Egyesített Kutatási Központja (JRC – Joint Research Centre) 2016. januárjában megjelent „Industrial Landscape Vision 2025” – Vízión az iparról 2025) című tanulmányában a textil- és ruhaiparról az alábbiakat írta: „2025-re a textil- és ruhaipar az EU stratégiai fontosságú ipari szektora lesz, amely innovatív és versenyképes termékeivel személyre szabott, alkalmazkodó megoldásokat, különböző szolgáltatások integrálását teszi lehetővé nagyon különböző igényes vevők és üzleti tevékenységek számára. A textil- és ruhaipar globalizált és hatékony cirkuláris (hulladékokat újrafelhasználó) gazdasági modell szerint fog működni, maximálisan kihasználva a helyi forrásokat, új élenjáró gyártó technikákat használva.”

Az új Stratégiai Innovációs és Kutatási Program

A következő tíz évre vonatkozó új Stratégiai Innovációs és Kutatási Program négy innovációs főirányt határoz meg. Ezekben belül területenként négy-öt ún. kutatási prioritást emel ki és részletezi az ezek megvalósítá-

sát jelentő kutatási témákat is. Az innovációs főirányok és a hozzájuk tartozó kutatási prioritások a következők:

1. innovációs irány	Okos, nagy teljesítményű anyagok
1.1 kutatási prioritás	Nagyteljesítményű szálak és textilanyagok műszaki alkalmazásokra
1.2 kutatási prioritás	Új 2- és 3D szálak szerkezetek műszaki alkalmazásokra
1.3 kutatási prioritás	Többfunkciós textilfelületek és előállításuk
1.4 kutatási prioritás	E-textíliák okos szerkezetekhez, viselhető intelligens rendszerek
2. innovációs irány	Digitalizált gyártástechnológiák, értékláncok és üzleti modellek
2.1 kutatási prioritás	Új gyártástechnológiák komplex textil- és kompozit szerkezetekhez
2.2 kutatási prioritás	Termelési folyamatok és üzemek digitalizációja és rugalmassá tétele
2.3 kutatási prioritás	Szál- és textilalapú termékek virtuális modellezése és tervezése
2.4 kutatási prioritás	A teljes textil-divatlánc digitalizációja
2.5 kutatási prioritás	Új, digitális technikával működő üzleti modellek
3. innovációs irány	Cirkuláris gazdaság és a források hatékony felhasználása
3.1 kutatási prioritás	Új rugalmas víz- energia- és vegyszer takarékos folyamatok
3.2 kutatási prioritás	High-tech megoldások textiltermékek reciklálására
3.3 kutatási prioritás	Veszélyes anyagok helyettesítése és bio-alapú folyamatok
3.4 kutatási prioritás	Textil szálak gyártása biotechnológiával biomasszából, hulladékból
3.5 kutatási prioritás	Európai természetes szálak nagyobb használata
4. innovációs irány	Nagy hozzáadott értékű megoldások nagy növekedésű piacokra
4.1 kutatási prioritás	Funkcionális okos textilek az egészségügy, a sport és a védőeszközök területére
4.2 kutatási prioritás	Textil megoldások a növekvő világnépesség érdekében
4.3 kutatási prioritás	Textilmegoldások a biztonságos energia hatékony épületekhez és
4.4 kutatási prioritás	az okos épületbelsőkhöz
4.5 kutatási prioritás	Személyre szabott divattermékek, funkcionális ruházat

Az új Stratégiai Innovációs és Kutatási program rövidített, de így is 60 oldalas változata kutatási prioritásonként 3-7 kutatási témát sorol fel, sőt azok részle-

datait is bemutatja. A teljesség igénye nélkül néhány a megnevezett kutatási témák közül:

- Nagyteljesítményű szálak fejlesztése, szénszál alternatív nyersanyagból, kerámiaszálak.
- Többkomponensű szálak több funkcióval, hibrid fonalak nagyteljesítményű és standard szálakból, az ár-érték arány javítása.
- A nagyteljesítményű szálak visszanyerése a kompozitokból és a műszaki textiliákból.
- 3D szálszerkezettel erősített kompozitok max. 3 euró/kg áron.
- Radikálisan új technológiák szálas szerkezetek gyártására, pl. elektrofonás, 3D nyomtatás stb.
- Egy rétegen belül több funkció elérése a felületkezelésnél.
- Nagy-teljesítményű és más speciális szálakból álló textiliák funkcionálizálása felületkezeléssel.
- Célzott elektromos tulajdonságokkal rendelkező szálak fejlesztése és a szálak közvetlen felhasználása az e-alkalmazásokban.

- Textil prototípusok gyorsabb előállítására a fejlesztési és teszt költségek csökkentésére.

- Intelligens textilipari gyártó üzemek a 4.0. ipari koncepciónak megfelelően.

- Virtuális prototípuskészítés elterjesztése, a felületi, a termikus és más tulajdonságok virtualizálása

- Innovatív technológiák (2 és 3D nyomtatás, plazma- és LED-technikák stb.) fejlesztése, üzemeltetése és hatékonyságuk javítása.

- A hulladékok újrahasznosítására szolgáló eljárások fejlesztése, hatékonyságuk, alkalmazhatóságuk javítása.

- Biopolimerek, biobázisú vegyszerek felhasználása a textiliparban.

- A len- és kenderszálak egyenletességének növelése és módosítása a műanyagokkal való összeférhetőség érdekében.

* * *

A Stratégiai Innovációs és Kutatási Program megtalálható az ETP honlapján: <http://www.textile-platform.eu/>